

Opettajan kirjoittaminen ja identiteetti

Leahman ref. Laura Väänänen

It makes sense then for the teacher of writing to be cognizant both of the self that teaches and the self that writes. Only this union brings a sense of integration and fullness to the writer/teacher's work.

(Leahman 2004, 37.)

Jill Karle Leahman (2004) on tutkinut henkilökohtaisen kirjoittamisen vaikutusta opettajien identiteettiin, heidän ammatilliseen kehitykseensä ja heidän työhönsä kirjoittamisen opettajina. Tutkittavana oli kaksi college-opettajaa (Leahman 2004, 1). Leahman tarkastelee opettajien kirjoittamiskokemuksia ja -vaikutelmia kuvailun ja analyysin yhdistelmän keinoin: sekä kirjoittamisen opettajien havaittua tarvetta osallistua itse luovan kirjoittamisen prosesseihin, että toisaalta kollegiaaliseen kirjoitusryhmään osallistumisen ammatillisia ja henkilökohtaisia merkityksiä (Leahman 2004, 5). Hän on tutkinut kirjoittamisen tuomaa hyötyä kirjoittaja/opettajalle (Leahman 2004, 13). Leahman määrittelee kirjoittaja/opettajan (*writer/teacher*) käsitteen seuraavasti: “*an individual whose primary identity merges writing and teaching*” (Leahman 2004, 6). Opettajuus ja kirjoittajuus hahmottuvat toisiinsa kietoutuneina, jolloin kumpikaan ei välttämättä näyttäytyä ensisijaisena suhteessa toiseen.

Leahman (2004, 8) toteaa, että kirjoittamisen opettajille on usein tärkeää identifioitua kirjoittajiksi. Kaikki heistä eivät kuitenkaan pidä itseään kirjoittajina, ja osa kirjoittaa vain harvoin. Leahmanin mukaan siihen on monia syitä. Hän viittaa Wendy Bishopiin (1994), jonka mukaan opetusmäärät, laitoksen työtehtävät, institutionaaliset asenteet ja henkilökohtainen elämä vievät veronsa. Kokeneempina kirjoittajina opettajat kuitenkin mallintavat¹ kirjoitusprosesseja oppilailleen, jotka tekevät kirjoittamiseen liittyviä päätöksiä. Havainnointi vaikuttaa oppilaisiin usein myönteisesti. (Leahman 2004, 10.) Kokeneet kirjoittajat tarjoavat oppilaille kirjoittamisen malleja, painottavat kirjoittamisen toisteista luonnetta ja haastavat lineaarisemmat kirjoittamisen tottumukset. Sillä, että opettaja määrittelee itsensä kirjoittajaksi, on merkittäviä vaikutuksia hänen käsitykseensä omasta työstään. Leahman toteaaakin, että usein ajatellaan, että kirjoittamisen opettajan tulisi itsensäkin olla kirjoittaja. (Leahman 2004, 11.) Hän esittää, että opettajan identifioiminen kirjoittajaksi on tärkeää luovuuden, yksilöön kohdistuvan luovan hankauksen ja sen merkitysten vuoksi: kirjoittamisen opettaja kykenee jakamaan kirjoittamisprosessin aikana syntyneitä havaintoja, jotka muuten jäisivät huomaamatta. (Leahman 2004, 12.) Lisäksi

kirjoittaja/opettajan voidaan ajatella kykenevän yhdistämään toisiinsa teorian, tutkimuksen ja käytännön. Kirjoittamisen prosessin teoria, ja näin ollen kirjoittamisen toisteinen luonne, on nykyisin hyvin kirjoittamisen opettajien tiedossa, mutta jos kirjoittamisen opettaja ei itse kirjoita, häneltä jää ymmärtämättä kirjoittajuuteen ja sen ammatillisuuteen liittyvät tasot. (Leahman 2004, 13-14.) Kun opettaja identifioituu kirjoittajaksi tai toimii kirjoittajana, hän ymmärtää merkityksentämisen kamppailun. Hän tietää, että kirjoittamalla on mahdollista selventää ajatuksia ja jakaa ideoita merkityksellisellä tavalla. Leahman tähdentää, että kirjoittajana ajattelu on erilaista kuin kriitikkona tai opettajana ajattelu. Jos kirjoittamisen opettaja haluaa välittää oppilailleen täsmällisesti kirjoittamisen toiminnan, joka vaatii niin ajattelua, luovuutta kuin työntekoa, hänen on itse oltava kirjoittaja (Leahman 2004, 17.) Kirjoittaja/opettajalle kirjoittava itse on erottamaton osa opettavaa itseä, ja ne, jotka opettavat kirjoittamista kirjoittamatta itse, tekevät karhunpalveluksen paitsi oppilailleen myös itselleen (Leahman 2004, 125, 138).

Lopuksi on tärkeää huomata, että kirjoittamalla voi ravita itseään (Leahman 2004, 12). Kirjoittajuuden ja opettajuuden saumaton yhdistäminen liittyy näin Leahmanilla myös opettajan hyvinvointiin, jolloin niiden tasapainoinen sulauttaminen osaksi omaa identiteettiä edesauttaa hyvinvointia. Leahman viittaa muun muassa Mihaly Csikszentmihalyin (1996) opettajan (*professor*) käsitteeseen. Csikszentmihalyin ihanneopettaja ei vain usko työhönsä vaan tekee siitä identiteettiään ylläpitävän voiman (*force of identity*). (Leahman 2004, 32, 35.) Sekä kirjoittamisen että opettamisen sulauttaminen osaksi identiteettiä näyttää tukevan niin opettajan hyvinvointia kuin tämän ammatillista osaamista. Opettaja ymmärtää omakohtaisesti kirjoittamisen prosessiin liittyviä osa-alueita, kuten luovan hankauksen, ja kykenee yhdistämään teorian, tutkimuksen ja käytännön (Leahman 2004, 12, 14).

Leahman, J. K. 2004: *The Reasons We Are Singing: Writer/Teachers on Creativity, Community and Issues of Renewal* University of Virginia.